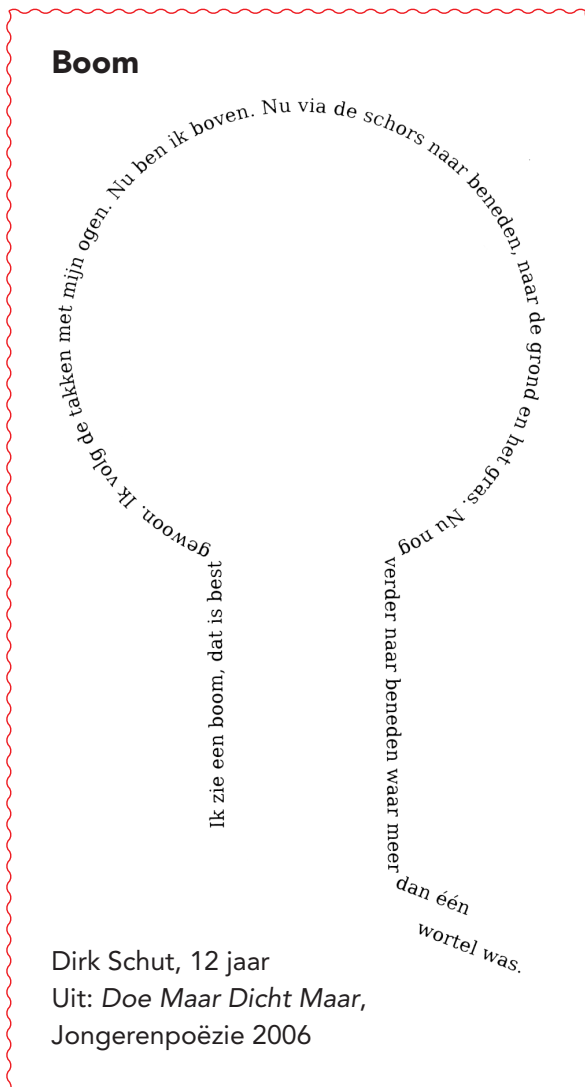

Thema: een Dada-gedicht maken

1 Inleiding (5 min)

Lees de tekst van het gedicht voor zonder de kinderen te laten zien hoe het eruit ziet. Vraag de kinderen waar het over gaat. Vervolgens zegt u dat er iets bijzonders is met dit gedicht. Er zit beweging in. Lees het nog eens voor. Kunnen de kinderen horen hoe de beweging gaat?

Vervolgens laat u zien hoe het gedicht er in het écht uitziet (kopiëren/digibord, zie bijlage). Vertel: een gedicht hoeft dus niet altijd een rijtje woorden en zinnen te zijn, zoals we gewend zijn. Je kunt er ook iets anders mee doen: bijvoorbeeld een vorm mee maken.

2 Dada-achtergrond en plaatjes (5 - 10 min)

Vertel dat er vroeger, in de tijd van hun oma's oma, kunstenaars waren die vonden dat in een gedicht alles moest kunnen. Er waren geen regels; woorden en zinnen mochten door elkaar gebruikt worden of verdwenen zelfs helemaal! Die kunstenaars hoorden bij een groep die zichzelf *Dada* noemde. Dada is wat een baby zegt. Die kunstenaars wilden speels zijn als kinderen, zonder de regels die volwassenen hadden verzonnen. Dit leverde hele grappige gedichten op.

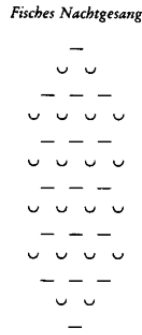
Laat onderstaande plaatjes zien. U kunt ze eenvoudig opzoeken door 'Dada-gedichten' te googelen en bij 'afbeeldingen' te kijken.

Dit gedicht is bijvoorbeeld gemaakt door Anthony Kok. Het heet *Trein*.

Waarom kun je zien waar het gedicht over gaat? Wat zou het zijn, 'zut zut zut' en 'dèng dèng'?

Dit gedicht is van Christian Morgenstern. Het heet *Nachtzang van een vis* – als je goed kijkt, kun je er een vis met gesloten ogen en schubben in zien.

Dada-kunstenaars hielden van ‘woordschilderijen’. Ze knipten, plakten, stempelden, enzovoort. Kijk maar:

Een Dada-gedicht is dus niet alleen maar om te lezen. Je kunt er ook naar kijken en soms klinkt het een beetje als muziek.

3 Klassengesprek en woordweb (5 - 10 min)

De klas gaat een ‘Dada-gedicht’ maken naar aanleiding van het gedicht *Doolhof* van Maarten Pot (12 jaar).

Doolhof

Eindeloos loop je te dwalen
 Je vindt de uitgang niet
 Zou je er ooit nog eens uitkomen
 Het duurt lang, zoals je ziet
 Links, rechts, links, rechts
 Je krijgt er een punthoofd van
 Je bent verdwaald, geef dat maar toe
 Tja, wat doe je dan
 Blijf maar dwalen, loop maar door
 Het duurt toch eeuwenlang
 Lopen, kijken overal
 Nu word je toch wel bang
 Dat je er nooit meer uit zult komen
 Dat je de uitgang nooit meer vindt
 Dan zie je hem in de verte opdoemen
 Opdoemen

Maarten Pot, 12 jaar
 uit: *Doe Maar Dicht Maar*, Jongerenpoëzie 2006

Lees met de klas het gedicht. Is er wel eens iemand verdwaald? Of zijn ouders even kwijtgeraakt? Hoe voelde dat? Maak een woordweb rond ‘verdwaald’ en noteer de reacties van de klas. Welke zinnen of woorden in het gedicht doen aan die ervaring denken?

U schrijft het woord ‘doolhof’ op. Vraag: is er wel eens iemand in een doolhof geweest? Wat zie je dan? (paadjes, doodlopende wegen, kronkelen, recht, teruggaan, uitgang, begin, midden, verdwalen, etc.)

4 Gedicht bewerken (20 - 30 min)

De kinderen maken vervolgens een visuele weergave van het gedicht. Vertel dat ze hier helemaal vrij in zijn. Laat ze werken op stevig papier van A4 formaat, met kranten, tijdschriften, stroken papier, stempeldozen, scharen. Om op gang te komen kunnen kinderen eerst de woorden en zinnen opzoeken die zij in het gedicht mooi of belangrijk vinden.

Waar kunnen de kinderen vervolgens op letten?

- Spelen met de woorden of letters uit het gedicht
- Gedachten of geluiden weergeven die het gedicht bij ze oproept
- Denken aan een beweging zoals in het eerste gedicht (hoe ziet ‘verdwalen’ er uit?).

5 Afsluiting (5 min)

Laat een paar kinderen iets vertellen over hun Dada-gedicht. Tot slot kunt u laten zien hoe het oorspronkelijke gedicht *Doolhof* is afgedrukt:

